

ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไป และข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ ตั้งอยู่พิกัด NC ๙๓๘๔๐๗ สูงจากระดับน้ำทะเล ๓๘๖ เมตร ตั้งอยู่เลขที่ ๙๕ หมู่ ๔ บ้านฮ่องแฮ่ ตำบลห้วยไคร้ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย อยู่ห่างจากอำเภอแม่สาย ๒๕ กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดเชียงรายประมาณ ๔๕ กิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดกับตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ทิศใต้ ติดกับตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ทิศตะวันออก ติดกับตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
และตำบลแม่คำ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ทิศตะวันตก ติดกับตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ มีพื้นที่จำนวน ๓๗.๓๓ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒๓,๓๓๑.๒๕ ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มและมีภูเขาเป็นแนวสลับซับซ้อนทางทิศตะวันตก (เทือกเขาตอยนางนอน และตอยตุง)

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ แบบมรสุม แบ่งเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน ช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนมีนาคม - เดือนมิถุนายน

ฤดูฝน ช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - เดือนตุลาคม

ฤดูหนาว ช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - เดือนกุมภาพันธ์

๑.๔ ลักษณะของดิน

ลักษณะของดินในพื้นที่เป็นดินร่วน ดินเหนียว พื้นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกข้าว

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

มีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน ได้แก่ ลำห้วยฮ่องแฮ่ ลำห้วยแม่ไร่

๑.๖ ลักษณะของไม้และป่าไม้

ในพื้นที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตอยนางนอน

๒. ด้านการเมืองการปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

ตำบลห้วยไคร้ประกอบด้วยจำนวนหมู่บ้าน ๗ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๑

๒.๒ การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน มีจำนวน ๗ หมู่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) จำนวน ๑ คน และมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ ๒ คน ๖ หมู่บ้าน จำนวน ๑๒ คน และ หมู่ ๑๑ จำนวน ๑ คน รวมเป็น ๑๓ คน

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ประชากรทั้งสิ้น จำนวน ๒,๙๔๘ คน แยกเป็นชาย ๑,๔๕๐ คน หญิง ๑,๔๙๘ คน
(ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๔)

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ประชากร		รวม (คน)	หลังคาเรือน
		ชาย (คน)	หญิง (คน)		
๓	สันยาว	๒๗๒	๒๘๖	๕๕๘	๒๕๒
๔	ฮ่องแฮ่	๑๙๙	๑๙๗	๓๙๖	๒๐๙
๕	สันตันปุย	๕๖๘	๕๔๖	๑,๑๑๔	๒๙๗
๖	ศาลาเชิงดอย	๑๐๖	๑๒๖	๒๓๒	๘๙
๗	สันลิดไม้	๑๖๕	๑๗๒	๓๓๗	๑๕๔
๘	ฮ่องแฮ่ใหม่	๒๐๐	๒๒๑	๔๒๑	๑๙๐
๙	ห้วยไคร้เหนือ	๓๗	๓๘	๗๕	๓๕
รวม		๑,๕๔๔	๑,๕๘๖	๓,๑๓๐	๑,๒๒๖

๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ช่วงอายุ	จำนวน	
	ชาย (คน)	หญิง (คน)
อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี	๒๔๙	๒๕๗
อายุ ๑๘ - ๖๐ ปี	๑,๐๑๕	๑,๐๒๕
อายุมากกว่า ๖๐ ปี	๒๗๙	๓๐๕
รวม	๑,๕๔๓	๑,๕๘๗

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา ๑ แห่ง ได้แก่

(๑) โรงเรียนบ้านฮ่องแฮ่ จำนวนนักเรียน ๕๙ คน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ๑ แห่ง ได้แก่

(๑) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ห้วยไคร้ จำนวนนักเรียน ๖๙ คน

(ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔)

๔.๒ การสาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านฮ่องแฮ่ จำนวน ๑ แห่ง

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยไคร้ จำนวน ๑ แห่ง

ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน จำนวน ๕ แห่ง

๔.๓ อาชญากรรม

ด้วยสภาพเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ อยู่ใกล้กับสถานีตำรวจภูธรห้วยไคร้ ทำให้ในพื้นที่ไม่พบเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น ส่วนมากประชาชนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี มีความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน อีกทั้งแต่ละหมู่บ้านมีสมาชิก อปพร. ชรบ. และมีผู้นำที่ช่วยกันสอดส่อง
แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้

ดูแลความปลอดภัยให้กับสมาชิกในหมู่บ้าน และช่วงกลางคืนมีแสงสว่างจากไฟฟ้าสาธารณะส่องให้ความสว่างอย่างเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องเพิ่มบริการไฟฟ้าสาธารณะในจุดที่มีความอันตรายและความเสี่ยงเพิ่มขึ้น

๔.๔ ยาเสพติด

ในการเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในพื้นที่ตำบลห้วยไคร้ได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำหมู่บ้าน ประชาชน กลุ่มพลังมวลชนต่างๆ ในการช่วยสอดส่องดูแล รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เช่น การรณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การฝึกอบรมให้ความรู้

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

- (๑) ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
- (๒) รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
- (๓) การดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (LTC)
- (๔) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)
- (๕) อาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

มีถนนลาดยางแอสฟัลต์ ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก และถนนลูกรัง

หมู่ที่	จำนวนสายทางรวม (สาย)	ถนนลาดยางแอสฟัลต์ (สาย)	ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก (สาย)	ถนนลูกรัง (สาย)	ทางลัดลอง (สาย)
๓	๑๑	๑	๖	๔	-
๔	๑๒	๑	๘	๓	-
๕	๑๔	๑	๑๐	๓	-
๖	๘	๒	๔	-	-
๘	๑๘	๒	๑๑	๕	-
๙	๑๕	๒	๗	๖	-
๑๑	๒	-	๑	๑	-
รวม	๗๒	๙	๔๗	๒๒	-
ถนนเชื่อมระหว่างตำบล		๔	๒	๑	-
ถนนในการรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น		๑	-	-	-

๕.๒ การไฟฟ้า

การไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ให้บริการไฟฟ้าแก่ทุกครัวเรือนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ ได้อย่างทั่วถึง นอกจากนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ยังสนับสนุนงบประมาณเพื่อติดตั้งไฟกิ่งสาธารณะส่องสว่างสองข้างทางสายหลักภายในหมู่บ้าน แต่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ ประสบปัญหาการใช้ปริมาณไฟฟ้าเกินจำนวนที่กำหนดจึงต้องปรับปรุงการติดตั้งหลอดไฟฟ้าและลดจำนวนการใช้ให้เหมาะสม

๕.๓ การประปา

มีระบบประปาบาดาลหมู่บ้าน จำนวน ๔ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๓,๔,๘,๙

มีระบบประปาผิวดินหมู่บ้าน จำนวน ๑ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๕

ยกเว้นหมู่ที่ ๖ ใช้ระบบประปาภูเขา

๕.๔ โทรศัพท์

ปัจจุบัน ทุกหมู่บ้านใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็นส่วนใหญ่ ทั้งเครือข่าย AIS, TRUE, DTAC, MY CAT และระบบอินเทอร์เน็ตได้แก่เครือข่าย TOT, CAT, TRUE, DTAC, AIS

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่งและวัสดุ

ที่ทำการไปรษณีย์ที่ใกล้ที่สุด ได้แก่ ที่ทำการไปรษณีย์ห้วยไคร้ ตั้งอยู่ ตำบลห้วยไคร้ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ห่างจากที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ไปทางทิศเหนือประมาณ ๕ กิโลเมตร รวมทั้งบริษัทขนส่งเอกชน Kerry Flash เป็นต้น

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ราษฎรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๘๐ ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ปลูกข้าว ที่เหลือประกอบอาชีพส่วนตัวและรับจ้าง

๖.๒ การประมง

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ไม่มีพื้นที่ทำการประมง มีเพียงการเลี้ยงปลาน้ำจืด เช่น ปลานิล ปลาดุก เป็นต้น

๖.๓ การปศุสัตว์

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ มีการปศุสัตว์ คือ การเลี้ยงสุกร คิดเป็นร้อยละประมาณ ๒.๕ ของการประกอบอาชีพ

๖.๔ การบริการ

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ มีร้านเสริมสวย จำนวน ๒ ร้าน

๖.๕ การท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ คือ วัดพระธาตุดอยตุง วัดพระมหาชินธาตุเจ้า (ดอยตุง-วัดน้อย)

๖.๖ การอุตสาหกรรม

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๔ แห่ง

- บริษัทเวียงพาน คอนกรีต จำกัด
- บริษัทเวียงพานผลิตภัณฑ์ก่อสร้าง จำกัด
- บริษัทดีที คอนกรีต (แม่สาย) จำกัด
- บริษัทคิงส์มาเบิลแอนด์แกรนิต จำกัด

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

มีสถานประกอบการพาณิชย์กรรมและบริการ ดังนี้

- โรงสีข้าว	จำนวน ๑ แห่ง
- ร้านค้าทั่วไป	จำนวน ๒๙ แห่ง
- ปั้มน้ำมันหลอด/หยอดเหรียญ	จำนวน ๖ แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม	จำนวน ๕ แห่ง

- โรงฆ่าสัตว์เอ็กซน	จำนวน ๑ แห่ง
- ร้านซ่อมรถยนต์/จักรยานยนต์	จำนวน ๖ ร้าน
- ร้านเสริมสวย	จำนวน ๒ ร้าน
- สถานพยาบาล	จำนวน ๑ แห่ง
- ฟาร์มสุกร	จำนวน ๒ ฟาร์ม
- ฟาร์มปลา	จำนวน ๑ ฟาร์ม
- ร้านอาหาร	จำนวน ๑ แห่ง
- โรงงานปลาร้า	จำนวน ๑ แห่ง
- เกสต์เฮ้าส์/รีสอร์ต	จำนวน ๑ แห่ง
- โชว์รูมขายรถอู่ซุ สาขาแม่สาย	จำนวน ๑ แห่ง
- รับซื้อของเก่า	จำนวน ๑ แห่ง

การรวมกลุ่มอาชีพ (เศรษฐกิจชุมชน) มีกลุ่มอาชีพทั้งหมด จำนวน ๑๘ กลุ่ม กลุ่มอาชีพที่เข้มแข็งมีการดำเนินงานมายาวนาน

๖.๘ แรงงาน

ประชาชนส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๘๐ ประกอบอาชีพการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ปลูกข้าว ข้าวโพด ยางพารา ปลูกสับปะรด สตรอเบอร์รี่ รวมทั้งปลูกถั่วฝักยาว ที่เหลือประกอบอาชีพส่วนตัวและรับจ้าง

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑ การนับถือศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ (หมู่ที่ ๓,๔,๕,๖,๘,๙,๑๑) และประชาชนใน หมู่ ๔ บางส่วน นับถือศาสนาคริสต์ โดยมีข้อมูล ศาสนสถาน ในพื้นที่ ดังนี้

วัด มีจำนวน ๗ แห่ง ได้แก่

๑. วัดสันยาว หมู่ที่ ๓	๒. วัดสุวรรณาราม หมู่ที่ ๔ (วัดฮ่องแฮ่)
๓. วัดสันตันปุย หมู่ที่ ๕	๔. วัดศาลาเชิงดอย หมู่ที่ ๖
๕. วัดสันลิตไม้ หมู่ที่ ๘	๖. วัดฮ่องแฮ่ใหม่ หมู่ที่ ๙
๗. วัดพระธาตุดอยตุง	

๗.๒ ประเพณีและงานประจำปี

ประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญ

๑. ประเพณีสงกรานต์ เป็นประเพณีเก่าแก่มาแต่โบราณ ตรงกับวันที่ ๑๓ เมษายน ของทุกปี ชาวเชียงรายถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ วันมหาสงกรานต์ หรือวันต้นเปลี่ยนศักราชใหม่ ชาวบ้านเรียกกันว่า “สังขารล่อง” หมายถึงว่า อายุสังขารของคนเราได้ล่วงไปอีกปีหนึ่งนิยมไปจนถึง ๑๗ เมษายน ในแต่ละวันจะมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การขนทรายเข้าวัด ทานตุง ทำบุญใส่บาตร สรงน้ำพระพุทธรูปและรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่

๒. ประเพณีรดน้ำดำหัว เป็นการแสดงความเคารพแก่ผู้ใหญ่ เรียกว่าเพื่อขอขมาลาโทษในความผิดพลาดต่าง ๆ ที่ผ่านมาและเป็นการแสดงออกถึง “กตเวทิตาธรรม” ต่อผู้ใหญ่ครูบาอาจารย์หรือบุคคลที่เคารพนับถือ

๓. ประเพณีสืบชะตา เป็นประเพณีของชาวไทยล้านนา มีทั้งการสืบชะตาเมือง สืบชะตาบ้านและสืบชะตาบุคคลเพื่อความเป็นสิริมงคล ความเจริญรุ่งเรือง มีการเตรียมเครื่องบูชาเช่นไหว้ต่าง ๆ เพื่อบูชาพระเสื้อเมืองพระทรงเมือง ส่วนการสืบชะตาบุคคลนั้นมักจะทำในวันเกิด งานขึ้นบ้านใหม่ หรือเมื่อเจ็บป่วย

แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้

๔. ประเพณีทานข้าวสลาก หรือภาษาพื้นเมืองเรียกว่า “ตานก๋วยสลาก” หมายถึง ประเพณีถวาย สลากภัตนั้นเอง เริ่มในวันเพ็ญเดือน ๑๒ เหนือตลอดเดือนแล้วแต่ที่ใดจะเห็นเหมาะสมจัดในวันใดก่อนวัน พิธีถือว่าเป็น “วันดา” ชาวบ้านจะเตรียมเครื่องไทยทานแล้วนำไปวัดที่จัดงานเพื่อถวายแด่ภิกษุและ สามเณร มีการเขียนคำอุทิศส่วนกุศลไปให้ผู้ตายและพวกเทวดาทั้งหลาย มีการจับสลากในการถวายตาม หมายเลขว่าตรงกับพระรูปใดพระรูปนั้นก็รับประเคนและจะให้พร

๕. ประเพณีลอยกระทง มีการลอยกระทงเช่นเดียวกับทางภาคอื่น ๆ (วันเพ็ญเดือนสิบสอง) ของทุก ปี แต่ที่จังหวัดเชียงรายจัดเป็นพิเศษ โดยจัดให้มีการแห่กระทงไปลอยในแม่น้ำ มีการประกวดกระทง และ นางนพมาศ จุดเทียนเล่นไฟ กระบวนแห่กระทง โดยทั่วไปกระทงเล็กจะลอยในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ ส่วนกระทง ใหญ่ที่เข้าประกวดจะลอยในวันแรม ๑ ค่ำ

๖. ปอยหลวง มีการทำบุญฉลองใหญ่โต เช่น ฉลองโบสถ์ วิหารหรือเจดีย์ มักจะทำการในเดือน ๕-๘ เหนือ (ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม) ซึ่งจะเป็นระยะเวลาหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว

๗. ประเพณีนมัสการและสร้างน้ำพระธาตุดอยตุง พระธาตุดอยตุงเป็นปูชนียสถานสำคัญทาง พระพุทธศาสนา เป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนทั่วประเทศ โดยเฉพาะพุทธศาสนิกชนในล้านนา และพุทธศาสนิกชนประเทศใกล้เคียง จังหวัดเชียงราย จึงกำหนดจัดงานประเพณีนมัสการและสร้างน้ำพระ ธาตุดอยตุงประจำปี โดยกำหนดการประกอบพิธีในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนสี่ หรือเดือนหกเหนือของทุกปี

๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาทิ กลุ่มสะล้อ ซอ ซึง ปราชญ์ชาวบ้าน

ภาษาถิ่น อาทิ ภาษาเมืองล้านนา ภาษายอง ภาษาชนเผ่า ฯลฯ

๗.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก อาทิ เสื้ออกก

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๘.๑ น้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำห้วย, ลำน้ำ, บึง, หนองน้ำ, ลำเหมือง, อ่างเก็บน้ำ

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝาย, บ่อบาดาล, บ่อน้ำตื้น, ระบบประปาหมู่บ้าน, ระบบประปาภูเขา, ถังเก็บน้ำฝน

๘.๒ ป่าไม้

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ บางส่วนบางหมู่บ้าน อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติถ้ำหลวง- ชุนน้ำนางนอน (เตรียมการ)

๘.๓ ภูเขา

พื้นที่เป็นที่ราบ สลับระหว่างภูเขา มีภูเขาสำคัญ คือ ดอยตุง และเทือกเขาตอยนางนอน

๘.๔ ทรัพยากรธรรมชาติ

ในพื้นที่ อบต.ห้วยไคร้ มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ คือ ป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติถ้ำหลวง-ชุนน้ำ นางนอน (เตรียมการ) ที่มีสภาพค่อนข้างสมบูรณ์